

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen het Ministerie van Financiën en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van het Ministerie van Financiën op het beleidsterrein van de heffing van invoerrechten en accijnzen , 1962-1995.

Auteur: A. A. Mietes
Datum: 28 maart 2000

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stbl. 671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = (op termijn) te vernietigen).

Het BSD vervangt deels de volgende vernietigingslijsten:

- Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van het Ministerie van Financiën en de daaronder ressorterende colleges, commissies en ambtenaren, MB no. MMA/Ar 6301 II d.d. 20-9-1983, adviesnr. 1983-264, Stct. 1984 no. 48.
- Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van de onder het Ministerie van Financiën ressorterende Directie Organisatie van de Belastingdienst, MB no. MMA/Ar 2063 I d.d. 22-6-1987, adviesnr. 1986-316, Stct. 1987 no. 147.
- Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van de onder het Ministerie van Financiën ressorterende Directie Personeel van de Belastingdienst, MB no. MMA/Ar 2063 I d.d. 22-6-1987.
- De ontwerp-selectielijst die vanaf 1993 door de Belastingdienst werd gebruikt. Hierover heeft de Rijksarchiefinspectie op 29 maart 1999 gerapporteerd in het Rapport van een inspectie bij de Belastingdienst inzake de vernietiging van archiefbescheiden.

Het beleidsterrein

Het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, periode 1962-1995, houdt zich bezig met:

- De belastingen welke ter zake van de invoer van goederen worden geheven (invoerrechten).
- De belastingen op hier te lande vervaardigde of gegroeide, of daarmee gelijkgestelde buitenlandse artikelen, die bestemd zijn tot direct inwendig verbruik door de mens, of - bijkomstig -, ook wel direct uitwendig gebruik door de mens (accijnzen).

Deze accijnzen zijn te verdelen in:

- Formele accijnzen, deze worden in de heffingswetten benoemd.
- Verbruiksbelastingen.
- Verhoogde tarieven van de omzetbelasting.

De verantwoordelijke minister is de Minister van Financiën. Voor een omschrijving van de ontwikkelingen en doelstellingen binnen het beleidsterrein wordt verwezen naar de inleiding op het BSD en het bijbehorende Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO) De grens geslecht.

Werking van het BSD

In het RIO De grens geslecht en het BSD invoerrechten en accijnzen, periode 1962-1995, worden de volgende actoren beschreven:

- Minister van Financiën
- Minister van Financiën (Belastingdienst)
- Minister van Financiën (Laboratorium)
- Tariefcommissie
- Commissie van deskundigen voor de tabaksaccijns
- Commissie van scheikundigen
- Minister van landbouw en Visserij
- Minister van Economische zaken
- Minister van Verkeer en Waterstaat
- Besturen van provincies, ministeries, Openbare Lichamen, rechtspersonen
- Centrale Commissie voor de Statistiek
- Arrondissementsrechtbank te Amsterdam en Rotterdam
- Posterijen
- De Nederlandse Spoorwegen

Van deze actoren zijn alleen de handelingen van de actoren waarvoor het Ministerie van Financiën zorgdrager is van een waarderingsvoorstel voorzien:

- Minister van Financiën
- Minister van Financiën (Belastingdienst)
- Minister van Financiën (Laboratorium)
- Commissie van deskundigen voor de tabaksaccijns
- Commissie van scheikundigen

Totstandkoming BSD

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het Ministerie van Financiën door A.A. Mietes werd verricht en in 1995 gereed kwam. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport nr. 38, De grens geslecht, Een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1962-1995, 's-Gravenhage 1999. Het concept -BSD kwam tot stand in 1996.

Aan het driehoeksoverleg, dat plaatsvond in maart 2000 hebben deelgenomen:

- als beleidsdeskundigen:
de heer J. Engels, medewerker van de directie Douane Aangelegenheden.
- als deskundigen archiefbeheer:
de heer G.F. Makadoero, hoofd Stafunit Coördinatie Documentaire Informatievoorziening, afdeling Algemene Secretarie.

de heer P.C.A. Lamboo, Stafmedewerker Institutioneel Onderzoek en Selectiebeleid, afdeling Algemene Secretarie.

- als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris:
de heer A.A. Mietes

Voorts trad als materiedeskundige op mw. Dr. J. Mooij, op voordracht van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG).

Belangen

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Als uitgangspunt van het overleg gold de selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst, die inhoudt dat met de te bewaren gegevens een reconstructie van het handelen van de rijksoverheid op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving mogelijk moet zijn, waardoor bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring.

De selectiedoelstellingen worden bij het waarderen van de handelingen van het BSD toegepast door middel van negen algemene selectiecriteria. Dat niet de zes nieuwe selectiecriteria zijn gehanteerd hangt samen met het feit dat het BSD is samengesteld in de periode toen nog gebruik werd gemaakt van de oude criteria.

ALGEMENE SELECTIECRITERIA		
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)		
Selectie criterium	Toelichting	Neerslag
1. Handelingen die betrekking hebben op beleidsvoorbereiding, -bepaling en –evaluatie	1. Beleidsbepaling komt tot stand via parlementaire behandeling 2. Hieronder tevens begrepen handelingen gericht op politieke besluitvorming of waarbij een belangenafweging plaatsvindt. 3. Hieronder worden handelingen gericht op het sluiten van internationale verdragen en uitvoeringsregelingen	Wetgevingsprocessen, beleidsformuleringsprocessen, processen m.b.t. het sluiten van internationale verdragen en overeenkomsten of uitvoeringsregelingen
2. Handelingen gericht op externe verantwoording	Verslaglegging naar andere actoren over het gevoerde	Jaarverslagen, jaarlijkse (voorgescreven)

en/of verslaglegging	beleid	controle rapporten
3. Adviezen gericht op de hoofdlijnen van het beleid	Adviezen die gebruikt kunnen worden bij beleidsvoorbereiding, -bepaling of -evaluatie	Adviezen en rapportages van commissies en overlegorganen.
4. Handelingen gericht op het stellen van regels direct gerelateerd aan de hoofdlijnen van het beleid	Hieronder ook begrepen pseudo-wetgeving	Ministeriële regelingen niet op 1 of enkele objecten of subjecten gerichte KB's en AMVB's of uit wetgeving voortkomende nadere regelgeving. Hieronder wordt ook begrepen pseudowetgeving middels aanschrijvingen of resoluties
5. Handelingen gericht op de (her)inrichting van de beleidsorganisatie, belast met primaire bedrijfsprocessen		Reorganisatieprocessen, instelling en opheffing van beleidsorganen en directies
6. Uitvoerende handelingen die onmisbaar zijn voor de reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen	1. Hieronder worden begrepen handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt en die direct gerelateerd zijn aan de hoofdlijnen van het overheidshandelen. 2. Hieronder worden ook begrepen precedenten of producten t.o.v. de omgeving die tot stand zijn gekomen in afwijking van gereguleerde en voorgeschreven criteria of in bepaalde mate voorbeeldgevend zijn voor de uitvoering van de handeling	Het 'beleidsarchief' van uitvoerende organisatie-eenheden. Beschikkingen die van invloed zijn op de toekomstige uitvoering van die handeling
7. Uitvoerende handelingen die het algemeen democratisch functioneren mogelijk maken	Hieronder begrepen de handelingen van Hoge Colleges van Staat, het beantwoorden van kamervragen	Kroonbeschikkingen en adviezen van de Raad van State, Algemene Rekenkamer e.d.
8. Uitvoerende handelingen die onttrokken zijn aan	Hieronder worden ondermeer begrepen handelingen waarop de WOB niet van toepassing	

democratische controle en direct zijn gerelateerd aan hoofdlijnen van beleid	is.	
9. Uitvoerende handelingen die direct zijn gerelateerd aan en/of direct voortvloeien uit voor Nederland bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten	Hierbij moet worden gedacht aan handelingen verricht in het kader van de Tweede Wereldoorlog, de politionele acties, de watersnoodramp van 1953, de gijzelingsacties e.d.	

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten te laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Bij het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van mevrouw dr. J. Mooij, historicus. Haar bijdrage werd door de deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijs zoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de minimale termijnen zijn geschied door de deskundigen van het Ministerie van Financiën. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein. Bovendien heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris in het driehoeksoverleg gewezen op enkele specifieke wetten die voor het Ministerie van Financiën van belang zijn in verband met de externe verantwoording en de verantwoordelijkheid die het orgaan heeft ten aanzien van de burger. Dit zijn bijvoorbeeld de Comptabiliteitswet, de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Persoonsregistraties.

Het driehoeksoverleg

Algemeen

Mietes (ARA) controleert of vertegenwoordigers van alle geledingen vertegenwoordigd zijn. Mw. Dr. J. Mooij (KNHG) is helaas verhinderd. Zij heeft haar opmerkingen schriftelijk ingebracht. Vervolgens wordt vastgesteld voor welke actoren uit het BSD de Minister van Financiën de zorgdrager is.

Mietes (ARA) wijst er nadrukkelijk op dat het hier gaat om een BSD dat nog tot stand is gekomen in de periode toen nog de oude negen selectiecriteria werden gebruikt. Mw Mooij (KNHG) vraagt om dit in de inleiding op het BSD te vermelden.
Actie: In de inleiding is vermeld dat de oude negen selectiecriteria zijn gebruikt.

Mw. Mooij (KNHG) verzoekt om de lay-out van het BSD gelijk te maken aan de lay-out van het BSD invoerrechten en accijnzen, periode 1945-1962. Mietes (ARA) merkt op dat er

sprake is van verschillende wetgeving waardoor de lay-out kan verschillen. Hij zal hier echter aandacht aan schenken.

Actie: Voor zover mogelijk is de lay-out aangepast.

Mietes (ARA) heeft in het BSD een aantal fouten op taalkundig gebied aangetroffen. Soms gaat het hierbij om fouten die voortkomen uit de conversie van het BSD, soms zijn het fouten van de auteur. Hij vraagt om dergelijke fouten bij hem te melden zodat hij één en ander kan verbeteren. Door Engels (FIN) is al eerder gevraagd om de tekst van de handelingen zoveel mogelijk aan te passen aan de huidige terminologie. Daarnaast mag in sommige gevallen het taalgebruik gemoderniseerd worden. Ook de formulering van een aantal handelingen kan worden verbeterd. Soms is het wenselijk om handelingen te splitsen.

Actie: De tekst van de handelingen is, voorzover nodig, aangepast.

Mw. Mooij (KNHG) vindt de vermelding van de grondslag bij sommige handelingen te summier. In het RIO is weliswaar een lijst van wetten en besluiten opgenomen maar zij kan soms niet de bedoelde regelgeving vinden.

Actie: Bij iedere wet, besluit etc. is aangegeven in welk staatsblad of staatscourant de desbetreffende wet, besluit etc. is gepubliceerd.

Mw. Mooij (KNHG) mist een totaaloverzicht per zorgdrager van de handelingen waarvan de neerslag wordt bewaard. Zij stelt prijs op een dergelijk overzicht. Daarnaast vraagt zij om een overzicht van alle handelingen waarvan de neerslag wordt vernietigd.

Actie: Een overzicht van de te bewaren handelingen is aan het BSD toegevoegd. Het wordt overbodig geacht om daarnaast ook nog een overzicht van alle te vernietigen handelingen op te nemen in het BSD.

Mietes (ARA) wijst erop dat in het driehoeksoverleg over het BSD invoerrechten en accijnzen, 1945-1962, is afgesproken dat alle handelingen in 1962 (1965) worden afgebroken. De handelingen die doorlopen worden opnieuw opgenomen in het BSD invoerrechten en accijnzen, 1962-1995. Daarom zijn een aantal aanvullende handelingen geformuleerd. Deze handelingen betreffen vooral handelingen die voortkomen uit het Tariefbesluit van 20 januari 1960 (Stbl. 30) en de Wet tarief van invoerrechten van 5 juni 1985 (Stbl. 313)

Actie: Aanvullende handelingen zijn toegevoegd aan het BSD. Het gaat hierbij om de handelingen 664-679.

Mw Mooij (KNHG) heeft bezwaar tegen het gebruik van de omschrijving "... Het verrichten van activiteiten..." in een aantal handelingen. Zij vraagt om dit aan te passen.

Actie: Dergelijke omschrijvingen zijn aangepast.

Engels (Fin) zegt dat standaard in het BSD de omschrijving "invoerrechten en accijnzen" moet worden gebruikt.

Actie: Dit is in het BSD overal aangepast.

BESPREKING PER HANDELING

Actor: De Minister van Financiën

Handeling 1

Mw Mooij (KNHG) vraagt waarom de grondslag ontbreekt. Mietes (ARA) zegt dat dit een algemene handeling is die niet berust op wet- en regelgeving. Daarom is er geen grondslag vermeld.

Handeling 6 en 7

Lamboos (FIN) vraagt om de vernietigingstermijn te wijzigen van 70 jaar in 75 jaar na geboortedatum. Dit sluit beter aan bij de termijnen die worden gehanteerd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en worden gehanteerd in selectiedocumenten betreffende overheids personeel.

Actie: Dit is aangepast.

Handeling 18

Mietes (ARA) constateert dat de waardering onvolledig is weergegeven. Dit moet zijn B4.

Actie: De waardering is aangepast.

Handeling 70

Mw Mooij (KNHG) en Mietes (ARA) wijzen op de onvolledige en onjuiste vermelding. Het gaat hier duidelijk om een fout.

Actie: De handeling is verbeterd.

Handeling 96

Engels (FIN) vraagt om de formulering van de handeling aan te passen. Naast de omschrijving “summier document” moet ook de omschrijving “specifiek document” worden gebruikt.

Mw. Mooij (KNHG) vraagt naar de betekenis van het woord “spelingen” in de omschrijving. Besloten wordt om dit woord te vervangen door “verschillen”.

Actie: De handeling is aangepast.

Handeling 194

Mw Mooij (KNHG) wil de neerslag van deze handeling graag bewaren i.v.m. reconstructie door toekomstige historici. Het is van belang om te weten hoe de overheid reageerde op bezwaren van burgers. Bij volledige vernietiging lijkt het alsof er geen bezwaren zijn geweest. Het feit dat de bijzondere gevallen wel bewaard blijven ondervangt de bezwaren van mw Mooij niet. De overige aanwezigen willen de waardering vernietigen handhaven. Het gaat hierbij om grote hoeveelheden in routinematig ingerichte processen afgehandelde bezwaren. Mocht het om een bijzondere zaak gaan dan wordt hieraan uitgebreid aandacht geschonken in de vakliteratuur en de juris prudentie. De mededelingen (vroeger aanwijzingen) van de Belastingdienst worden dan aangepast. Besloten wordt om de waardering vernietigen te handhaven.

Handeling 202

Engels (FIN) vraagt wat er met deze handeling wordt bedoeld. Hij vraagt om deze handeling aan de hand van de wet- en regelgeving opnieuw te formuleren.

Actie: De handeling is opnieuw geformuleerd.

Actor: Ministerie van Financiën (Belastingdienst)

Handeling 33

Engels (FIN) heeft moeite met de omschrijving “communautair carnet”. Overal wordt de omschrijving “carnet T.I.R.” gebruikt. Besloten wordt om deze omschrijving toe te voegen aan de handeling.

Actie: De omschrijving van de handeling is aangepast.

Handelingen 38

Lamboog (FIN) brengt naar voren dat inmiddels is gebleken dat het wenselijk is om deze handeling te splitsen. Sommige neerslag kan al na 5 jaar worden vernietigd. Andere neerslag pas na tien jaar.

Actie: De handeling is gesplitst.

Handeling 52

Engels (FIN) vraagt om de beschrijving van de handeling aan te passen.

Actie: De omschrijving van de handeling is aangepast. .

Handeling 304

Mw Mooij (KNHG) wil de waardering van handeling 304, sub 1, graag gewijzigd zien in B. Zij weet uit eigen onderzoek hoe belangrijk het gebruik van instrumenten door de overheid is geweest. Zij wil de neerslag bewaren voor wetenschapsgeschiedenis en techniekgeschiedenis. De overige aanwezigen willen de waardering vernietigen handhaven. Het gaat hier puur om het controleren en aanbrengen van meetapparatuur. Voorschriften inzake de eisen die aan dergelijke instrumenten worden gesteld worden wel bewaard.

Actie: De waardering wordt gehandhaafd op V.

Handeling 319

Mw Mooij (KNHG) mist deze handeling bij bijvoorbeeld de accijns op tabaksfabrikaten en de accijns op alcoholhoudende stoffen. Op andere punten zijn de handelingen weer vrijwel gelijk. Mietes (ARA) antwoordt dat de handelingen op sommige punten inderdaad erg op elkaar lijken. Soms zijn er echter ook op bepaalde punten verschillen. Alleen bij de accijns op suiker komt deze handeling voor.

Handeling 359

Mw Mooij (KNHG) merkt op dat hier sprake is van een mondelinge toestemming terwijl de waardering spreekt over een vervallen beschikking. Is dat juist? Mietes (ARA) zegt dat de aangifte ten uitslag tot verbruik in beginsel schriftelijk moet worden gedaan. De Minister van Financiën kan echter een beschikking afgeven waarbij wordt toegestaan dat de aangifte mondeling zal geschieden. De handeling is dus correct.

Handeling 504

Mw Mooij (KNHG) merkt op dat vanaf hier steeds vaker handeling cryptisch worden omschreven: “het toestaan dat wordt afgeweken van art. ...”. Zij vraagt om dit te concretiseren. Mietes (ARA) wil daartoe een poging wagen maar wijst erop dat dit niet altijd mogelijk is.

Actie: Handelingen zijn zoveel mogelijk concreter omschreven.

Handelingen onder hoofdstuk 1.4 In-, uit- en doorvoer

Mw Mooij (KNHG) betreurt het dat de neerslag van deze handelingen wordt vernietigd. Nu is er niets meer te vinden over de in-, uit- en doorvoer. Mietes (ARA) wijst erop dat dergelijke gegevens op grote schaal worden verwerkt in statistische overzichten. Daarnaast is er veel informatie te vinden in de wet- en regelgeving. Er blijven dus veel gegevens bewaard. De aanwezige besluiten de waarderingen te handhaven.

Actor: Tariefcommissie

Handeling 197

Engels (FIN) vraagt om de handeling opnieuw te formuleren. Het is hem niet duidelijk wat hier wordt bedoeld.

Actie: Handeling is opnieuw geformuleerd.

Aanvullende handelingen

Handeling 667

Lamboos (FIN) wijst erop dat deze handeling voor veel neerslag zorgt. Hij vraagt om de handeling te splitsen in een aantal handelingen. Aan de nieuwe handelingen kunnen dan verschillende vernietigingstermijnen worden toegekend.

Actie: Handeling is gesplitst.

Handeling 677

Engels (FIN) wil de omschrijving van de handeling wijzigen.

Actie: Handeling is aangepast.